

Agnieszka Tyczka-Nowak

Szkoła Doktorska Nauk o Języku i Literaturze UAM

 0000-0003-2757-0487

Patrycja Tyczka-Morzyńska

Szkoła Podstawowa w Powidzu

 0000-0002-8783-3499

„Czytaj i zmieniaj świat” — studium przypadku dziecięcego aktywizmu społecznego

“Read and change the world”: A case study
of children’s social activism

Abstract: Social activism is a way of acting whose aim is to bring about specific changes. The movement is increasingly popular among children, who have a growing understanding of large-scale phenomena and are increasingly aware of their agency. The aim of this article is to conduct an overview of the phenomenon of children’s social activism and to analyse the activities undertaken by children activists in an educational-literary interdisciplinary project carried out by early school-age children. The project addresses the topic of literary education and implements new initiatives to increase reading and ecological knowledge.

Keywords: children’s activism, literary education, children’s agency, project-based learning, multi-faceted reading

Wprowadzenie

Termin „aktywizm społeczny dzieci” odnosi się do każdego działania podejmowanego przez młodych ludzi, którego celem jest naświetlenie danego problemu oraz doprowadzenie do określonych zmian w różnych obszarach życia społecznego. Ruch ten podnosi świadomość społeczną dzieci dotyczącą danego problemu lub tematu oraz kształtuje wrażliwość i empatię na potrzeby innych. Jednocześnie jest skonkretyzowany w odniesieniu do kształtowania i wzmacniania w dzieciach poczucia, że mogą mieć realny wpływ na to, co dzieje się w wymiarze lokalnym, ogólnokrajowym, a nawet ogólnoświatowym. Rzutuje to także na rozwój aktywności uczniów i uczennic w dążeniu do angażowania się

w działania społeczne na rzecz wspólnego dobra. Widoczność ruchów społecznych dzieci wzrasta, czego dowodem jest na przykład zwiększająca się liczba projektów edukacyjnych, angażujących dzieci w sprawy społeczne.

Nauka metodą projektu zajmuje szczególne miejsce w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej. W podstawie jasno określono, że zadaniem szkoły jest przygotowanie ucznia do dorosłego życia między innymi przez rozwijanie przedsiębiorczości i kreatywności oraz nabywanie kompetencji społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem komunikacji zarówno werbalnej, jak i niewerbalnej, rozumienia kontaktu społecznego i empatii (Dz.U. 2017 poz. 356). Doskonałym środkiem do osiągnięcia takich celów mogą być czytelnicze projekty edukacyjne dla dzieci — i tych młodszych, i tych starszych. Wykorzystując metodę projektu edukacyjnego w edukacji czytelniczej, budujemy i wzmacniamy postawę prospołeczną uczniów, czyli kształtujemy poczucie sprawczości i wpływu na rzeczy ważne, takie jak na przykład życie klasy i szkoły.

Edukacja czytelnicza dzieci w wielu przypadkach rozpoczyna się w trakcie edukacji wczesnoszkolnej, gdy uczniowie mający różne doświadczenia zaczynają naukę czytania. Niektórzy z nich potrzebują jedynie wsparcia i motywacji w doskonaleniu sztuki czytania oraz w dalszym ożywianiu czytelnicznych zainteresowań, natomiast inni wymagają znacznej pomocy w budowaniu tego nawyku i stymulowaniu czytelnictwa. Kontakt dziecka z literaturą dziecięcą jest bardzo ważny ze względu na rozwój poznawczy i emocjonalny. Literatura pomaga sukcesywnie pielęgnować prawidłowy oraz harmonijny rozwój dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju mowy, wyobraźni i kreatywności. Mały czytelnik nabywa też umiejętności prawidłowego posługiwania się językiem pod względem gramatycznym, stylistycznym, a także ortograficznym. Niezwykle intrygujący jest zatem fakt, że literatura dziecięca może wzbogacać tak wiele sfer, a jednocześnie wprowadzać w świat kultury, sztuki, a nawet działań społecznych. Spotkania literackie dla najmłodszych to tematyka aktualna w obecnych czasach. Inicjowane są ogólnopolskie akcje zachęcające do czytelnictwa, a jednocześnie zwracające uwagę na edukacyjne i wychowawcze walory książek. Szczególnie duży wpływ książka wywiera wówczas, gdy jej treści można przełożyć na działania praktyczne. Sprzyja to kształtowaniu pozytywnych postaw, wartości moralnych, ekologicznych czy prospołecznych, rozbudzaniu ciekawości literackiej, a przede wszystkim aktywności czytelniczej. Jak twierdzi Jolanta Laskowska (2020, s. 201), „literatura stanowi narzędzie wychowania, ponieważ służy do zdobywania wiedzy i kształtowania zachowań i postaw młodego człowieka”. Warto zauważyć również, że literatura jako tekst artystyczny, literacki i społeczny jest także narzędziem aktywizmu (Graff, 2013, s. 138), dlatego że odpowiednie treści i tematy mogą zachęcać do udziału w różnych inicjatywach społecznych i motywować do podejmowania działań rzeczniczych. Jennifer M. Graff uważa, że literatura dziecięca i literatura aktywistyczna są z sobą nierozzerwalnie związane, a fabuła dziecięcej literatury podkreśla szcze-

gólną rolę działalności społecznej człowieka i ułatwia zrozumienie istoty samego aktywizmu.

Wykorzystanie metody edukacyjnego projektu czytelniczego w budowaniu postawy prospołecznej uczniów

Edukacyjno-literacki projekt „Czytaj i zmieniaj świat” podzielony był na kilka części. Każda część zawierała działania nakierowane na kształtowanie innych wartości, co odbywało się w drodze bezpośrednich działań samych młodych uczestników. W każdym module dzieci wraz z nauczycielem dokonywały wyboru odpowiedniej, a zarazem inspirującej literatury dziecięcej, na której podstawie można było w kolejnych krokach podjąć ciekawe działania.

Pierwszym zadaniem było zapoznanie się z treścią wybranej książki. W zależności od tego, jak obszerna była lektura, uczniowie czytali ją wspólnie z nauczycielem lub samodzielnie w domu. Sprzyjało to ćwiczeniu techniki czytania samodzielnego, czytania ze zrozumieniem czy też uważnego słuchania, a także szacunku dla czytającego i pozostałych słuchaczy. Na podstawie znanej książki *Dzieci z Bullerbyn* Astrid Lindgren dodatkowo uczniowie nabywali postawy otwartości na rzeczywistość wielokulturową dzięki poznawaniu tradycji, zwyczajów i mentalności mieszkańców Europy, w tym przypadku dzieci pochodzących ze Szwecji. Mieli okazję do utożsamiania się ze swoją narodowością, ale też uświadomienia sobie, czym jest przynależność do europejskiej społeczności.

Z każdej z wybranych książek płynęła dla młodego czytelnika jakaś nauka, mądrość życiowa, dotycząca rozmaitych trosk codziennego życia. Tak było w przypadku czytania *Babci na jabłoni* austriackiej autorki literatury dla dzieci Miry Lobe. Celowo wybrana powieść miała ukazać dzieciom, biorącym udział w projekcie, jak ważna jest relacja międzypokoleniowa z najstarszymi członkami rodziny. Zwraca uwagę też na trudny aspekt — przeżywania tęsknoty i pogodzenia się z nią. Bohaterem tej powieści jest mały chłopiec, który nie ma babci. Przeżywa bardzo fakt, że jego rówieśnicy mają to szczęście wynikające z obecności babć i dziadków. Pewnego dnia chłopiec wymyśla sobie postać idealnej babci, jaką chciałby mieć, i zatapiając się w świecie marzeń, przeżywa z nią wiele przygód. Wnioskiem wynikającym z tego spotkania czytelniczego niewątpliwie było to, iż ośmiolatkwie dostrzegli wartości, jakie zawarte były w powieści. Przyjęli bardzo dojrzałą postawę, wypowiadając się na temat jej treści. Chętnie dzielili się z sobą własnymi doświadczeniami, opowiadając o swoich dziadkach.

Z kolei publikacja Waldemara Cichonia o niesfornym kotku, zatytułowana *Cukierku, ty łobuzie!* była dla uczniów bardzo przyjemnym spotkaniem z książką, wszystko bowiem za sprawą lekkości treści i humorystycznego stylu pisarskiego. Dzięki tej pozycji uczestnicy projektu uczyli się przyjmowania postawy

dobrego młodego obywatela, szanującego i kochającego zwierzęta oraz wrażliwego na krzywdę i niosącego pomoc. Książka ta sprawiła, że uczniowie zapragnęli mieć własne zwierzątko i wykazali gotowość do przyjmowania na siebie obowiązków, a więc bycia odpowiedzialnym. Poza tym stała się również okazją do zacieśniania więzi rodzinnych w czasie wspólnego czytania z rodzicami, gdyż takie było jedno z zadań przydzielonych dzieciom.

Każda z proponowanych książek stwarzała okazję do podejmowania pewnych określonych działań nakierowanych na aktywność sprawczą i samodzielność naszych uczniów. W ramach działań projektowych podopieczni na przykład uczyli się postaw ekologicznych, porządkując okolicę swojej szkoły i segregując śmieci. Znając pojęcie recyklingu, tworzyli makietę szwedzkiego miasteczka (w nawiązaniu do książki *Dzieci z Bullerbyn*) z odpadów segregowanych. Zawowocowało to ukształtowaniem postawy dobrego ucznia, małego obywatela dbającego o swoje otoczenia i planetę, na której żyje. Innym razem dzieci z pomocą starszych kolegów tworzący samorząd uczniowski zorganizowały akcję zbiórki karmy dla zwierząt z pobliskiego schroniska. W to wydarzenie zaangażowano również uczniów z innych klas, przedszkolaków, ich rodziców oraz grono pedagogiczne. Po zakończonej zbiórce uczestnicy projektu wraz z opiekunami udali się do czworonogów, odwiedzając schronisko i przekazując zebrane dary. Do podjęcia takich kroków zainspirowała uczniów książka o tytułowym Cukierku. Po udanej akcji zbierania karmy uczniowie podjęli jeszcze jedno działanie na rzecz innych, a mianowicie postanowili zorganizować wsparcie dla mieszkańców Domu Pomocy Społecznej z pobliskiej miejscowości. Zbierano wówczas artykuły chemiczne i spożywcze, które następnie zostały przekazane podopiecznym tego domu.

Projekt „Czytaj i zmieniaj świat”, którego głównym celem było propagowanie wśród najmłodszych czytelnictwa, skłonił uczniów i nas jako nauczycieli do stworzenia małej szkolnej wypożyczalni książek. Zgodnie z założeniem wypożyczalnia miała służyć wszystkim uczniom uczęszczającym do szkoły i będącym na szczeblu klas I—III. Dzieci zaangażowały się najpierw w stworzenie szafki na książki. Wykonały ją z pomocą nauczycieli, wykorzystując drewniane skrzynki po owocach. Gotowe półki zostały zapełnione książkami, którymi uczniowie chcieli podzielić się z innymi. Zasada wypożyczania była tylko jedna, a mianowicie: przynieś swoją książkę, zabierz z sobą inną, przeczytaj i odnieś z powrotem na półkę. Nasza akcja nawiązywała do idei bookcrossingu, czyli nieodpłatnego dzielenia się książkami. Okazała się strzałem w dziesiątkę, wypożyczalnia bowiem funkcjonowała do końca roku szkolnego. Dzieci wykazały się dużą odpowiedzialnością, samodzielnie korzystały z książkowej szafki, pamiętając o tym, by wszystkie przyniesione książki zawsze wracały na swoje półki. Dzięki temu duża rzesza uczniów mogła poznać nowe, jeszcze nieznanne pozycje literatury dziecięcej, bez konieczności ich kupowania.

W okresie realizowania projektu zapraszaliśmy też wielu gości, przedstawicieli różnych zawodów, którzy przyłączając się do naszych działań, z chęcią czytali dzieciom wybrane opowiadania.

Główne wnioski z ewaluacji projektu

Powtarzając za Krzysztofem Kruszką,

każdy pomysł inicjujący bądź wzmacniający u dzieci chęć czytania wydaje się wart podejmowania, jako że kultura czytelnicza młodego pokolenia staje się wciąż uboższa. Książka z coraz większym trudem konkuruje z komputerem, Internetem, iPodem, odtwarzaczem mp3 itp., z którymi to wynalazkami współczesne dzieci mają kontakt od pierwszych lat swego życia.

Kruszko, 2015, s. 176

Działania podejmowane w ramach projektu dotyczyły zarówno wspierania czytelnictwa wśród rówieśników, na przykład poprzez prowadzenie biblioteczki, jak i przedsięwzięć organizowanych na rzecz przyszłości Ziemi, ludzi i zwierząt. W efekcie realizacji projektu uczniowie poznawali nowości książkowe, dostrzegali przyjemności i korzyści z czytania samodzielnego oraz wspólnego, odkryli także, że czytanie książek może być dobrym sposobem na efektywne i ambitne wykorzystanie czasu wolnego. Dowiedzieli się również, że książka może być źródłem wiedzy i nośnikiem reguł językowych. Jednocześnie treści przeczytanych opowiadań stały się inspiracją do włączania się w wydarzenia na rzecz społeczności lokalnej. Cykliczne spotkania z książkami umożliwiły nam jako nauczycielom wpływanie na modelowanie prawidłowych postaw i wartości, rozwijanie sfery poznawczej, emocjonalnej i społecznej naszych uczniów, a także kształtowanie kompetencji kluczowych.

Podsumowując, działania projektowe przyniosły zamierzone efekty, wpłynęły na uczniów, którzy zrobili krok na drodze do stawania się obywatelami świata — wrażliwymi, niosącymi pomoc, promującymi ekologiczny światopogląd, a także podejmującymi poczynania dla dobra swojego najbliższego środowiska.

Znaczenie literatury w rozbudzaniu zachowań prospołecznych

Podsumowaniem wcześniej wspomnianych kwestii będzie poniekąd odniesienie do funkcji, jakie pełni literatura dziecięca. Literatura skutecznie oddziałuje na młodego słuchacza poprzez pobudzanie wrażliwości i emocjonalności. Ponadto treści docierają do struktur mózgowych i pozostawiają swój ślad w rozwoju pomysłowości, a więc polotu, weny twórczej oraz ułatwiają dziecku po-

znanie samego siebie (Kawalla, Lewandowska-Tarasiuk, Sienkiewicz, 2012, s. 8). Odgrywają też inną rolę, a mianowicie przygotowują małego słuchacza do funkcjonowania wspólnie z rówieśnikami oraz dorosłymi, a więc egzystowania w społeczeństwie (Krajewski, 2005, 133). Dzięki bohaterom, na przykład bajek i baśni, oraz dzięki fabułom, których pośrednio dzieci stają się uczestnikami, nabywają choćby umiejętności przyjmowania ról społecznych. Uczą się prawidłowego postępowania wobec innych osób, przestrzegania zasad moralnych czy też rozwiązywania sytuacji konfliktowych. Zadaniem literatury jest również wprowadzenie dziecka w inny, fantastyczny, świat, co sprawi, że przełamana zostanie monotonia zwykłego dnia, a jednocześnie stworzone zostaną warunki do przeżywania czegoś nieznanego, bajecznego — zjawisk nadzwyczajnych (Whitehouse, 2017, s. 220—224). Zasadniczą funkcją literatury dla dzieci jest przekazywanie — za sprawą treści — mądrości. Zatem kontakt z literaturą ma być nie tylko chwilą przyjemności, ale też czasem przemyśleń, dzięki którym uruchamiają się struktury mózgowe, co sprzyja rozwojowi poznawczemu, ale także prowokuje skupienie i rozważenie przedstawionych sytuacji. Poza wymienionymi walorami literatura wprowadza dziecko w obcowanie z drukowaną formą przekazu, czyli książką. Spotkania na gruncie czytelnictwa są zaczątkiem uczestnictwa w kulturze, z jej wytworami bowiem przychodzi małym uczestnikom się zmierzyć (Krajewski, 2005, s. 180). Przy okazji czytania dziecko uczy się obycia z książkami, poszanowania ich szaty graficznej i stronicy, których nie wolno niszczyć. Wówczas książka staje się wartością drogocenną, której należy się szacunek w codziennym użytkowaniu.

Aktywizm społeczny dzieci w działaniach promujących i wspierających rozwój czytelnictwa

W tym kontekście i na podstawie opisanego edukacyjnego projektu czytelnictwa zostało przeprowadzone badanie, którego celem było zbadanie poziomu aktywizmu społecznego dzieci w działaniach promujących i wspierających rozwój czytelnictwa, a poprzez te działania — zaangażowania w sprawy dotyczące ekologii i dbania o środowisko. Autorzy przeprowadzonych do tej pory badań skupiali się raczej na aktywizmie społecznym młodzieży i nie opierali się na działaniach określonych przez projekt edukacyjny, natomiast w centrum zaproponowanego badania znalazły się dzieci w wieku wczesnoszkolnym, które dodatkowo zostały objęte działaniami projektu. Główny cel badania został określony jako uwzględniająca działania edukacyjno-literackiego projektu próba pogłębionego i wnikliwego oglądu i analizy zjawiska dziecięcego aktywizmu społecznego.

Narzędzia badawcze i charakterystyka grupy badawczej

Opisywane badanie zostało zrealizowane w zasadniczej mierze za pomocą narzędzi właściwych dydaktyce — głównej gałęzi nauk pedagogicznych, aczkolwiek opierało się również na działaniach interdyscyplinarnych, z uwzględnieniem dorobku nauk o socjologii i literaturze. W badaniu skorzystano z metody zbiorowego studium przypadku, która jest jedną z jakościowych metod badawczych i polega na symultanicznym poznawaniu kilku przypadków (Stake, 2009, s. 628), oraz z techniki obserwacji uczestniczącej, która według Tadeusza Pilcha polega na gromadzeniu danych na podstawie spostrzeżeń — osoba dokonująca spostrzeżeń jednocześnie bierze udział w działaniach osób badanych, natomiast one aprobują jej asystowanie (Pilch, 2008).

Projekt badawczy realizowany był przez okres ośmiu miesięcy, od 1 września 2020 roku do 1 maja 2021 roku. W tworzeniu grupy badawczej zastosowano dobór losowy. Grupę badawczą, objętą działaniami projektu, stanowili uczniowie szkoły podstawowej w wieku 8 lat, uczęszczający do II klasy. Grupa ta liczyła 15 osób: 9 dziewczynek i 6 chłopców. Wszyscy uczestnicy projektu należeli do społeczności szkoły niepublicznej.

Wyniki i wnioski

W trakcie badań prowadzono obserwacje zachowań każdego dziecka w różnych przejawach aktywności określonych przez działania projektowe. Dokumentację obserwacji prowadzono z wykorzystaniem arkuszy obserwacyjnych. Następnie dokonano ogólnego przeglądu wszystkich zebranych danych i przeprowadzono szczegółową analizę i interpretację zebranego materiału (Cresswel, 2013). Analiza zgromadzonego materiału badawczego dowodzi, że dzieci mające kilka lat chętnie angażują się w przedsięwzięcia i działania społeczne proponowane przez pedagogów. Oznacza to zatem, że dziecięcy aktywizm wymaga wsparcia ze strony dorosłych, którzy udzielają pomocy dzieciom w inicjowaniu i planowaniu działań społecznych oraz tworzą odpowiednie warunki do wzmacniania ich pozycji społecznej (Singer, Shagoury, 2005, s. 318—339).

Podczas analizy zebranego materiału badawczego zaobserwowano, że głównym czynnikiem motywującym dzieci do podjęcia działań było naśladowanie rówieśników oraz troska o zapewnienie przyrodzie i ludziom dogodnej i pomyślnej przyszłości. Zauważono, że dzieci coraz częściej i coraz chętniej stają się aktorami publicznymi, których głosy wyraźnie wybrzmiewają wśród społeczności lokalnej (Oswell, 2013). Można zatem stwierdzić, że dzieci-aktywiści jawią się jako młode, ale posiadające ogólną kulturę, bardzo odważne, nad wyraz dojrzałe i mądre osoby z ogromnym potencjałem umiejętności interpersonalnych i obywatelskich.

W trakcie postępowania badawczego zaobserwowano również rosnącą wraz z kolejnymi krokami projektu społeczną aktywność dzieci. Oznacza to, że podejmowanie działań, których celem jest kształtowanie zachowań społecznych i umiejętności perspektywicznego myślenia w zakresie świadomego oddziaływania na otoczenie oraz wzmacnianie poczucia obywatelskiej odpowiedzialności, pozwala stopniowo wdrażać dzieci do bycia aktywnym społecznie. W końcowej fazie projektu uczestnicy przejawiali znacznie wyższą wewnętrzną motywację nakierowaną na podejmowanie działań społecznych niż na początku badania. Zauważono także występowanie zachowań potwierdzających rzeczywistą wrażliwość na potrzeby społeczne, a także wiarę w siebie i wartości, które należy promować. Działania projektowe przyczyniły się zatem do rozwoju takich cech, jak altruizm, solidarność społeczna, empatia i wrażliwość.

Współczesny świat wymaga od młodych ludzi posiadania zarówno wielu kompetencji w różnorodnych obszarach wiedzy, jak i umiejętności oraz postaw, które zapewnią sprawne funkcjonowanie w zmieniającej się rzeczywistości. Analogicznie, angażowanie i zachęcanie dzieci do aktywnego podejmowania działań w przestrzeni publicznej kształtuje świadomych obywateli, którzy stają się bardziej wrażliwi i zdolni do empatii. Projekt edukacyjny, ze szczególnym uwzględnieniem literackiego projektu, jest jedną z najlepiej aktywizujących metod kształcenia, która pozwala sprawnie połączyć te dwa elementy. Podsumowując, projekt edukacyjno-literacki wzmacnia nawyk aktywnego czytelnictwa w szkole i poza nią, promuje wieloaspektowe czytanie i wykorzystanie aktywnych metod czytania, a dzięki odpowiednio dobranym treściom uczy przedsiębiorczości, krytycznego myślenia i kształtuje postawy obywatelskie i społeczne uczniów.

Literatura

- Graff J.M., 2013, *Children's Literature as Tools of and for Activism: Reflections of JoLLE's Inaugural Activist Literacies Conference*, „Journal of Language & Literacy Education”, vol. 9, no 1.
- Kawalla S., Lewandowska-Tarasiuk E., Sienkiewicz J.W., red., 2012, *Baśń w terapii i wychowaniu*, Warszawa.
- Kruszko K., 2015, *Zainteresowania czytelnicze dzieci w wieku wczesnoszkolnym*, „Lubelski Rocznik Pedagogiczny”, t. 34, nr 2.
- Laskowska J., 2017, *Rynek książki dla dzieci i młodzieży w Polsce*, „Jednak Książki, Gdańskie Czasopismo Humanistyczne”, nr 7: *Pomiędzy dziećmi i dorosłymi. Przekraczanie granic w literaturze dla dzieci i młodzieży*, s. 201–210.
- Leszczyński G., red., 2005, *Kulturowe konteksty baśni*, t. 1: *Rozigrana córa mitu*, Poznań.
- Oswell D., 2013, *The Agency of Children. From Family to Global Human Rights*, Cambridge.
- Singer J., Shagoury, R., 2005, *Stirring Up Justice: Adolescents Reading, Writing, and Changing the World*, „Journal of Adolescent & Adult Literacy”, vol. 49, no 4.

- Stake R.E., 2009, *Jakościowe studium przypadku*, w: Denzin N.K., Lincoln Y.S., red., *Metody badań jakościowych*, t. 1, Warszawa.
- Pilch T., red., 2008, *Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku*, t. 5, t. 7, Warszawa.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r., Dz.U. 2017 poz. 356.
- Whitehouse R.B.C., Kruger S., Whitehouse P., 2017, *Using Children's Literature to Inspire Intergenerational Learning*, „Journal of Intergenerational Relationships”, vol. 16, no 1—2.

Agnieszka Tyczka-Nowak — mgr filologii angielskiej, pedagog specjalny, nauczyciel języka angielskiego, doktorantka w Szkole Doktorskiej Nauk o Języku i Literaturze UAM. Jej zainteresowania naukowe skupiają się głównie na dydaktyce i metodyce języka angielskiego jako obcego, ze szczególnym uwzględnieniem dydaktyki specjalnej oraz innowacji w nauczaniu języków obcych i w tych obszarach umieściła swoją rozprawę doktorską. Obecnie realizuje projekt badawczy pt. „Zastosowanie mnemotechnik jako alternatywnych strategii pamięciowych w nauczaniu leksyki języka angielskiego uczniów w spektrum autyzmu”. Interesuje się również literaturą amerykańską, a jej zamiłowanie do książek przejawia się w życiu zarówno prywatnym, jak i zawodowym. Pracuje nad rozpowszechnianiem kultury i literatury amerykańskiej oraz brytyjskiej wśród dzieci i młodzieży przez prowadzenie projektów edukacyjnych, kół zainteresowań, a przede wszystkim przez wykorzystywanie tekstów dostosowanych do zainteresowań i poziomu uczniów na lekcjach języka obcego.

Patrycja Tyczka-Morzyńska — nauczyciel przedszkolny i wczesnoszkolny, pedagog specjalny, wychowawca i kierownik wypoczynku dla dzieci. Jej zainteresowania naukowe skupiają się wokół pedagogiki wieku dziecięcego, wpływu literatury na rozwój młodego człowieka oraz funkcji i znaczenia literatury dziecięcej w procesie wychowawczo-dydaktycznym. W pracy dydaktycznej nieustannie korzysta z literatury oraz projektów edukacyjnych. Uważa, że nauczanie metodą projektów to łączenie teorii i praktyki, które pozwala zmaksymalizować indywidualny potencjał każdego ucznia. Jest inicjatorką wielu projektów edukacyjnych, akcji charytatywnych oraz konkursów skierowanych do dzieci.